

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

AZ EGYÉB POLGÁRI ÉS POLITIKAI JOGOKÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT
ÉS
A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSÉRT SZABADSÁGÁÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT
EGYÜTTES ÜLÉSE

IKT. SZÁM: VII/77/14/2017
MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

EMLÉKEZTETŐ
2017. OKTÓBER 25. 10.00

Helyszín: 1054 Budapest, Szemere utca 6. Könyvtárterem

Időpont: 2017. október 25. 10.00

Tárgy: tematikus munkacsoportok együttes ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Kecsmár Krisztián, az IM európai uniós és nemzetközi igazságügyi együttműködésért felelős helyettes államtitkára, a Véleménynyilvánítás Szabadságáért Felelős Tematikus Munkacsoport elnöke köszöntötte a Munkacsoportülés résztvevőit. Megköszönte a külföldi előadóknak, hogy elfogadták a meghívást. **Kecsmár Krisztián** hangsúlyozta, hogy hisz a párbeszéd szükségességében minden érintett szereplővel annak érdekében, hogy a Munkacsoport munkáját megkönnyítsük. Elmondta, hogy a Véleménynyilvánítás Szabadságáért Felelős Tematikus Munkacsoport legutóbbi ülésén, 2017 januárjában úgy döntött, hogy tart egy megbeszélést, amelynek témája az lenne, hogy NGO szervezetek hogyan tudnak bekapcsolódni a nemzetközi szervezetek munkájába. Erre az ülésre június 16-án került volna sor, de az utolsó pillanatban nehéz helyzetbe kerültek és sajnálatos módon a tanácskozást le kellett mondani. A mai napon lehetőségünk nyílt arra, hogy az egyes nemzetközi szervezetek elmondják, hogy a civil társadalom hogyan tud részt venni a munkájukban. Bátorította az ülés résztvevőit, hogy tegyenek fel kérdéseket annak érdekében, hogy a munkába be tudjanak kapcsolódni.

Kecsmár Krisztián a napirend elfogadása után bemutatta az együttes ülés meghívott előadóit; **Peggy Hicks** asszonyt, az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosa Hivatalának igazgatóját; **Marcin Walecki** urat, az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatalának fősztályvezetőjét, **Gordana Berjan** asszonyt, az ET Budapesti Európai Ifjúsági Központ igazgatóját, valamint **Zupkó Gábor** urat, az Európai Bizottság Magyarországi Képviselőtének vezetőjét.

Peggy Hicks üdvözölte a tanácskozás résztvevőit, elmondta, hogy tíz év után jár újra Budapesten és örül annak, hogy sok változást látott. Megjegyezte, hogy az időkeret miatt egy rövid áttekintést tud adni arról, hogy a magyar civil társadalom hogyan tudna részt venni az ENSZ munkájában, összefoglalja a legfontosabb pontokat és tanácsokat ad arra, hogy ebben a rendszerben, hogyan lehet tájékozódni. Hangsúlyozta, hogy civil szervezeteknek az ENSZ munkájában való részvétele szükségesség és jog is. Jog, mert az ENSZ felismerte, hogy az embereknek joguk van részt venni az egyes intézmények munkájában, amelyben az életükre hatással lévő döntéseket meghozzák. Ugyanakkor a jó és hatékony munkavégzéshez az ENSZ-nek szüksége van a társadalom dinamikus elemei, azaz az NGO-k tudására. Ezért fontos feladat a folyamatos párbeszéd fenntartása a civil társadalom képviselőivel Magyarországon és minden más országban. Az ENSZ Emberi Jogi Főbiztos Hivatalának legfontosabb feladata, hogy mint rendszer képes legyen arra, hogy a civil társadalom képviselőit minél jobban bevonja a munkába. Az ENSZ folyamatai néha nagyon nehézkesek és nehezen hozzáférhetőek, ezért a Hivatal fő célkitűzése, hogy ne csak az emberi jogi mechanizmusokat segítse elő, hanem rendszer szinten sokkal nyitottabb legyen a civil társadalommal való együttműködésre és párbeszédre. Ez a fejlesztési ágazatra, a béke, a humanitárius és az emberi jogi területekre is igaz.

Az emberi jogi munkákra nézve az NGO-k bevonásának sokféle módja lehet. Az ENSZ genfi hivatalának munkája kapcsán az emberek általában az Emberi Jogi Tanácsra (a továbbiakban: EJT) gondolnak, mert ez a hatalmas nemzetközi szervezet az emberi jogi munkákra koncentrálna, amelyben minden részes állam igyekszik aktívan részt venni. Megjegyezte, hogy Magyarország nagyon aktív tagja az EJT-nek. Az EJT-n belül van két fontos terület, amely lehetőséget ad az NGO-knak, hogy a munkába bekapcsolódhassanak. Az egyik az Egyetemes Időszakos Felülvizsgálat (a továbbiakban: UPR), melynek keretében 4-5 évente minden tagországot felülvizsgálunk, Magyarországot legutóbb 2016-ban. A másik a különleges csoportok munkája. A különleges eljárások (special procedures) tekintetében elmondta, hogy nagyon sok független szakértőt jelöl ki az EJT arra, hogy bizonyos emberi jogi területeket, illetve helyzeteket vizsgáljon. Jelenleg 44 mandátum van, amely az emberi jogok széles skáláját fedi le. 12 országból vannak független, különleges jelentéstevők (special rapporteur), akik különleges helyzeteket elemeznek. Fontos feladatuk még az emberi jogokhoz kapcsolódó ún. ENSZ egyes emberi jogi egyezmények végrehajtását felügyelő bizottságok (a továbbiakban: treaty body), melyek szintén sok területet lefednek az emberi jogok területén, a gazdasági, társadalmi, kulturális jogok, a gyermekek joga vagy a rasszizmus megelőzésével kapcsolatos diszkrimináció vagy a nők elleni diszkrimináció területén is. A treaty body-k rendszeresen találkoznak és mindenki fordulhat hozzájuk. Ezek a szervek a kormányzatok munkáját is áttekinthetik, ami szintén lehet kapcsolódási pont az NGO-k számára. Állampolgárként kérdéseket intézhetnek ezekhez az intézményekhez.

Az EJT-n és a különleges csoportokon kívül vannak más szervezetek, amelyek függetlennek tekinthetők, például az OHCHR is. Az OHCHR-nak is fontos feladatai vannak az emberi jogok védelmében, az Emberi Jogi Főbiztos az egész világon komoly szószólója az emberi jogoknak. Az NGO-k közvetlenül felvehetik a Hivatallal a kapcsolatot annak érdekében, hogy megvizsgálják, mely a területeken kapcsolódhatnak be közvetlenül is a Hivatal munkájába. A UNHCR székhelye is Genfben van, ott is lehet együttműködési kapcsolatokat kialakítani. Az ENSZ-nek New Yorkban is sok szervezete van, amelyekkel felvehetik a kapcsolatot. A

Közgyűlés is New Yorkban történik, amely minden részes államot magában foglal, ott emberi jogi kérdések is felmerülhetnek. New Yorkban található a Biztonsági Tanács, az ENSZ Főtitkárság, a UNICEF, a UN Women, a békefenntartók, a politikai kapcsolattartás irodái is. Az ENSZ-nek nagyon komoly struktúrája van, ebbe a struktúrába illeszkednek az emberi jogi kérdések.

Peggy Hicks a kapcsolatfelvételre öt pontot emelt ki. A legfontosabb, hogy valóban megértsék, hogy hogyan tudnak együttműködni. Ennek első lépése az, hogy lássák, hogy mik az ENSZ célkitűzései. Tapasztalatuk szerint sok esetben célzott kapcsolatfelvétel nélkül, felszínes módon próbálják az ENSZ-szel a kapcsolatot felvenni és ezzel nagyon sok időt elpazarolnak. Sokkal hatékonyabb lehet, ha végiggondolják az ENSZ struktúráját, rendszerét és megvizsgálják, hogy melyik az az egység, az a terület, amelyik a témakörükhöz a legjobban kapcsolódik. Legfontosabb megvizsgálni, hogy milyen változást akarnak elérni, mivel akarnak foglalkozni és ehhez melyik a legrelevánsabb ENSZ szervezet. A második a legfontosabb, leghasznosabb eszköz az NGO-k számára a UPR, amely egy nagyon hatékony eszköz, mert mind nemzeti, mind globális szinten hasznosítható információval bír. Ugyanakkor ebben a nagy folyamatban kicsit nehéz felismerni, hogy a UPR-ban megfogalmazott ajánlásoknak milyen hatása van. Hangsúlyozta, hogy a különleges eljárásokban és a treaty body-kban is helyük lehet az NGO-knak. Javasolta, hogy ezekre koncentráljanak, mert sokkal specifikusabb javaslatokat fogalmaznak meg. A különleges eljárások és a treaty body-k könnyebben hozzáférhetőek, mint a UPR-ral foglalkozó szakemberek. Mindkettőnek van kommunikációs rendszere, amely abban segít, hogy az egyének vagy az NGO-k bizonyos kérdéseire tudjanak válaszolni, és minden olyan témakörre nyitottak, amely emberi jogi vagy potenciális problémákat vet fel. Amennyiben egy civil szervezet felismer egy adott problémát és egyes mechanizmusok segítségével igyekszik felvenni az ENSZ-szel a kapcsolatot, ez akár levél útján is történhet, amelyben pontosan megfogalmazzák a problémát és felvethetik azt is, hogy hogyan járulhatna hozzá az ENSZ a munkájukhoz. Ez bármilyen probléma lehet, akár az is, ha bizonyos jogszabálytervezetekkel nem értenek egyet, amelyről azt gondolják, hogy emberi jogokat sérthetnek a jövőben. A különleges eljárásokkal foglalkozó szakemberek, amennyiben van rá kapacitásuk, ezzel foglalkozni fognak. Az erőforrásaik nem végtelenek, priorizálniuk kell, hogy melyik témakörrel foglalkoznak.

Az egyéni panasztételi mechanizmus kapcsán elmondta, hogy Magyarország ratifikálta az összes fakultatív jegyzőkönyvet, amit az egyezményekben meghatároztak, kivéve a gazdasági, szociális és kulturális jogok nemzetközi egyezségokmányához, valamint a gyermekek jogairól szóló egyezményhez kapcsolódó kommunikációt. Tehát kommunikációs mechanizmusok is vannak a szakértői testületek hatáskörében. A következő módja a kapcsolatfelvételnek az, hogy vannak olyan csoportok, akik valóban arra fókuszálnak, hogy ajánlásokat tegyenek és, hogy a nemzeti testületeik véleményt alkossanak bizonyos témákról. **Peggy Hicks** bátorított mindenkit arra, hogy fenntartható részvételt valósítson meg. Kiemelte még, hogy a részvételnek fontos eleme, hogy legyen egy tervük, amivel minimalizálhatják a megtorlás kockázatait, hiszen ha valaki valamilyen ügyet előtérbe helyez, akkor azt a kockázatot vállalja, hogy a tagállamban az intézmények esetleg megtorlást léptetnek életbe ellene. Az ötödik pont az, hogy mivel olyan sok intézmény van és olyan sok csatornán lehet

az ENSZ-hez csatlakozni, ezért nagyon fontos az összefogás, amely lehetővé teszi a szélesebb körű részvételt, hogy erőteljesebben hangot adhassanak a kezdeményezéseiknek.

Nagyon sok weboldal van, amelyeken keresztül az NGO-k felvehetik a kapcsolatot az ENSZ-szel, illetve sokféle útmutató is van a részvételre vonatkozóan. Az ohchr.org oldalon is közvetlen kapcsolatot létesíthetnek. A Nemzetközi Emberi Jogi Szolgálat készített egy nagyon egyszerű útmutatót. A UPR info az időszakos felülvizsgálatra vonatkozó információkat osztja meg.¹

Kecsmár Krisztián megköszönte az informatív és széleskörű előadást. A különleges eljárásokkal kapcsolatban megkérdezte, hogy ki dönt a 44 mandátumról. Érdeklődött arról, hogy van-e valami gyakorlati útmutató vagy közvetlen telefonszám, amelyen keresztül gyakorlati kérdéseket lehet feltenni.

Peggy Hicks a 44 mandátum vonatkozásában elmondta, hogy a mandátumokat az EJT szavazza meg úgy, hogy független szakértőket vagy különleges jelentéstevőket állítanak hivatalba különböző típusú mandátumokra és munkacsoportokat is létrehoz. Az önkényes fogva tartásokat és eltűnéseket vizsgáló munkacsoport, a véleménynyilvánítás szabadságára vonatkozó raportőr dönti el, hogy milyen mandátummal rendelkező képviselőt szavaznak meg. Van egy etikai kódex, amit követniük kell, ez tematikus és országonkénti témákat ölel fel. Tehát megkapják a szükséges támogatást, de a Hivatalon belül ők függetlenül működnek. Fontos, hogy néha a kormányok kapnak leveleket ezektől a különleges raportőröktől és az Emberi Jogi Főbiztoshoz fordulnak, hogy miért kapták. Emlékeztetniük kell a kormányokat arra, hogy ezek a szakértők függetlenek, és függetlenül küldik ezeket a leveleket, de a Hivatalnak is ugyanazok az aggályai. Sok információs szolgáltatás van. Elmondta, hogy az ENSZ még nincs az EU szintjén az információ biztosítása szempontjából, de az Emberi Jogi Nemzetközi Szolgálat közvetlenül szerepet vállal a civil szervezetek kérdéseinek megválaszolásában. A Hivatal az ENSZ költségvetésében 3 fejezeten szerepel, a béke, a biztonság és az emberi jogok, ebből emberi jogi fejezet csupán 3%-ot kap. Két ember dolgozik, aki mindent megpróbál megvalósítani a civil szervezetek mandátumával kapcsolatban.

Paul d'Auchamp, az OHCHR Európai Regionális Központjának képviselővezető helyettese elmondta, hogy gyakran kell más szervezetek weboldalait ajánlaniuk. Kiemelt egy dokumentumot, amely nagy segítség lehet a kormányoknak és a civil szervezeteknek is. Ez az EBESZ civil szervezeti kézikönyve és az OHCHR civil szervezeti kézikönyve, amely az összes hivatalos ENSZ nyelven kiadásra került. Elmondta, hogy kérésre ingyenesen elküldik bárkinek, akár pdf formátumban is, illetve a genfi kollégák kérésre az adott példányszámban megküldik a kézikönyvet.

Peggy Hicks megjegyezte, hogy maga is belenézett, amikor a mai megbeszélésre felkészült. A weboldalon a civil társadalom menüpontban megtalálható a kézikönyv linkje.²

---

¹ <https://www.upr-info.org/en/review/Hungary>

² http://www.ohchr.org/EN/AboutUs/CivilSociety/Documents/Handbook_en.pdf

Völner Pál megköszönte az előadást, külön megköszönte, hogy a UPR is szóba került, mert az EJMCS Tematikus Munkacsoportjainak ez hosszú távra ad munkát, ugyanis időről-időre napirendre veszik, hogy a különböző munkacsoportok területén hol tart az ajánlások megvalósítása, illetve, hogy mi a kialakult álláspont. Megkérdezte, hogy mely gyakorlati példák azok, amelyek a különböző szakértőkön keresztül ezeknek az ajánlásoknak a kidolgozásáig vezetnek.

Peggy Hicks elmondta, hogy pontosan ilyen kérdéseket kap az iroda az ENSZ Főtitkárságtól vagy az EJT-től. A UPR jelentések kapcsán felmerült legjobb gyakorlatokat és ajánlásokat összegyűjtik. Például dolgoztak a migrációval kapcsolatban és a legjobb gyakorlatokat összegyűjtötték az emberi jogi aspektusból. Állami gyakorlatokat is. Például nehéz szituációkra az őrizetben tartott gyermekek vonatkozásában, technikai támogatás vonatkozásában, a megvalósítás vonatkozásában. Olyan ajánlásokat gyűjtenek össze, amelyek a UPR jelentésekben a legjobb gyakorlatnak bizonyulnak. Van ezen kívül tematikus alapon végzett munka, amely a teljes UPR rendszert nézi át, valamint azt, hogy az egész UPR rendszer hogyan tudja ezeket a problémákat felvetni. A UPR-ral kapcsolatban a legtöbb munka az országokon belül és nem globális szinten történik. Globális szinten azonosítják a problémákat, de nem sok munkát tudnak végezni az átfogó megoldások vonatkozásában. A UPR-ban a harmadik ciklusnál tartunk minden országban. Meg kell vizsgálni, hogy hogyan tudjuk a Genfben történt munkát leképezni a nemzeti szintre. Megpróbálnak olyan megvalósítási fókuszot találni, ami több részvételt biztosít országos szinten az ajánlások megvalósítása vonatkozásában. Nemcsak az időszakos felülvizsgálatok vonatkozásában, hanem a szakértői testületek vonatkozásában is. Elmondta, hogy részt vett egy megbeszélésen, ahol fenntartható fejlődésre vonatkozó aspektusokat vitattak meg. Az időszakos felülvizsgálat eredményei ebből a szempontból is hasznosak és bekapcsolhatók. Ezeknek a kirakós daraboknak az összerakása nagyon fontos és sok munka áll előttük.

Lőrincz Marcell a Szubjektív Értékek Alapítvány képviselőjében megköszönte az érdekes prezentációt. Elmondta, hogy egy kis ország kis szervezeteként az ENSZ túl nagynek tűnik az Alapítvány számára. De bátorító volt az előadás. A Munkacsoport számára nagyon érdekes a civil szervezeti Kézikönyv. Nagyon hasznos lenne, ha Munkacsoport összes tagja magyarul és angolul is megkaphatná. A civil szervezetek és aktivisták számára a networking események és konferenciák nagyon hasznosak, hiszen ezek az informális fórumok jó lehetőségeket teremtenek az együttműködés és partnerség kialakítására egymással is és az állami szervezetekkel is. Az OHCHR szervez-e Európában olyan konferenciát a közeljövőben, amelyre civil szervezetek képviselői jelentkezhetnek?

Peggy Hicks válaszában elmondta, hogy számos esemény nyitott a civil szervezetek számára is. A legnagyobb, a Business and Human Rights Forum, amely novemberben kerül megrendezésre. Fontos, a vállalatok szerepe az emberi jogok védelmében, a digitális terekben mindannyian látjuk ennek fontosságát. Az ő szavuk és hangjuk nagyon fontos lehet abban, hogy bátorítsák a kormányokat arra, hogy lépéseket tegyenek ebbe az irányba. Fontos a párbeszéd, amelyeket az üzlet és az emberi jogok kapcsolatáról szóló eseményeken meg tudunk vitatni. Minden évben különböző téma van. Van egy éves fórum a kisebbségi

problémákról és kérdésekről, amely szintén megtalálható a weboldalon. Ezen kívül van sok workshop és tréning más témakörökben. Hasznos, ha felveszik a kapcsolatot a civil szervezetekkel, mert így az ENSZ is jobban tudja végezni a munkáját, szívesen folytatják a párbeszédet.

Lőrincz Marcell javasolta, hogy a Munkacsoport tagjainak címét megküldenek annak érdekében, hogy bármilyen nyilvános információt megoszthassanak velük.

Peggy Hicks megköszönte a felvetést és elmondta, hogy van hírlevelük, amelyre feliratkozhatnak a civil szervezetek is. Ígéretet tett rá, hogy mindenkinek megküldik e-mailen az elérhetőséget.

Ékes Ilona az ERGO Európai Regionális Szervezet képviselőjében elmondta, hogy az emberkereskedelem, valamint a gyermekkereskedelem és prostitúció témaköre érdekl. Megkérdezte, hogy van-e lehetőség ilyen témával foglalkozó munkacsoporthoz csatlakozni, illetve hogyan lehet a témában információkhoz jutni.

Peggy Hicks elmondta, hogy a különleges eljárások ezekre a témakörökre is vonatkoznak. Van nőjogi szekció, ahol egy ember specifikusan az emberkereskedelemmel foglalkozik. Felajánlotta a kapcsolatfelvételt ezzel a szakértővel annak érdekében, hogy a jövőben megvitathassák az érintett témaköröket.

Marcin Walecki hangsúlyozta, hogy az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet egy politikai biztonsági szervezet. Ez a legnagyobb regionális biztonságpolitikai és együttműködési szervezet, 57 tagállama van, amely nagyon átfogó biztonsági kérdéseket vitat meg. Nemcsak a gazdasági aspektusokkal, hanem a humán dimenzióval is foglalkozik. A szervezetet a Helsink-i záróokmány hozta létre, az eltelt három évtizedben sokat változott, de az együttműködés alapelvei ugyanazok. A demokrácia elismerése és tiszteletben tartása, valamint az emberi jogok védelme alapvető fontosságú. A monitoring koncepció, a megelőzés és a dialógus formája nagyon fontos a szervezet számára. Felajánlotta, hogy a releváns publikációkból és adatlapokból készít egy csomagot, amelyet meg fog küldeni a Munkacsoport számára. Az összes publikáció angol és orosz nyelven megtalálható az EBESZ weboldalán. Az EBESZ központja Varsóban van, öt főosztályon 170 nemzetközi munkatárs dolgozik, nagyon sok témát lefedve. Elmondta, hogy az OHCHR-hoz hasonlóan kis csapatokkal dolgoznak, ezért egyedi eseteket minden országban nem tudnak vizsgálni. Megpróbálják a regionális trendeket követni, az ENSZ szervekkel és az Európa Tanáccsal is együtt dolgoznak. Van egy különleges jelentéstevő, aki Lengyelországban is látogatást tett. Mindegy, hogy a civil szervezetek az EBESZ-ben kivel veszik fel a kapcsolatot, mert ők egymás közt megosztják az információkat és az aggodalomra okot adó témákat. Az EBESZ fő tevékenysége a megfigyelési munka. A megfigyelési csoport munkáját megtalálják a weboldalon, ott látható, hogy hogyan csatlakozhatnak ehhez civil szervezetek, látható, hogy vannak online kurzusok is, ahol akár a választási megfigyeléshez is csatlakozhatnak. Ebben a régióban monitorozzák a fontos választásokat. Jelenleg az összes parlamenti választást megfigyelik, az amerikai választást is. Ha bármelyik témában érdeklődést tanúsítanak, örömmel adja át a megkeresést a megfelelő kollégának. A Demokratizációs Főosztály 5 fő

témakörrel foglalkozik. Néhány hónappal ezelőtt történt egy fontos regionális esemény Magyarországon, amelyen több mint 100 női antidiszkriminációs szakértő gyűlt össze. A nemek közötti egyenlőség, valamint a női részvétel szempontjából az ODIHR végzi a legintenzívebb munkát egész Európában. Nagyon sok képzést tartanak, segítenek női vezetőknek, mentorálási programjuk is van. Az utóbbi három évben kb. 5 ezer nőnek és női vezetőknek sikerült segítenünk. A jogállamiság területén is nagyon sok fontos munkát végeznek. A függetlenség kérdése nagyon fontos napi feladat. Bécsben november végén lesz egy rendezvény, amely ezzel a területtel foglalkozik. Az Emberi Dimenziós Végrehajtási Találkozó (a továbbiakban: HDIM) minden évben, szeptemberben, Varsóban kerül megrendezésre. Ez egy fontos monitoring mechanizmus, mert látható, hogy a humán dimenzió elkötelezettsége hogyan valósul meg a gyakorlatban az egyes részes államokban. Felhívta a figyelmet arra, hogy emberi jogi témakörben Európában ez a legnagyobb megbeszélés. Két héten keresztül különféle tematikus szekcióülések zajlanak. Idén több mint 1600 résztvevő volt, 850 NGO vett részt a teljes régióban. Így a legfontosabb témaköröket az NGO-k bevonásával vitatják meg. Hangsúlyozta, hogy az EBESZ megbeszélésein az NGO-k és a kormányzati képviselők partnerként vannak jelen, bármikor felszólalhatnak, egy sokkal erősebb párbeszédet igyekeznek kialakítani. Ezen túlmenően minden évben vannak szemináriumok, amelyre szakértőket hívnak az egyes témákra és vannak kiegészítő megbeszélések is, amelyeken sok mindent meg tudnak beszélni, és az NGO-k bemutathatják a munkájukat. Ez a mechanizmus a networking platformja, ahol mindenféle nemzetközi fejleményeket meg tudnak vitatni a résztvevők. Hangsúlyozta, hogy az EBESZ politikai szervezet, ezért nagyon fontos a szerepe a monitoring és a prevenció területén. A párbeszédnek során nagyon fontos a konstruktív kritikák megfogalmazása. Ha regionális biztonságról beszélünk és ennek a humán dimenziójáról és az NGO-kat meghívják a párbeszédre, akkor kritikus témák is felmerülnek. Van még 3 főosztály, amelyek Magyarországon is jelen vannak és az emberi jogokhoz kapcsolódnak. Decemberben Magyarországon lesz egy rendezvényük, amely a technikai fejlődés emberi jogi vetületeit fogja megvitatni, alapvetően a digitális kor kihívásairól fog szólni. A roma, illetve szinti területtel foglalkozó szervezetek számára érdekes lehet, hogy két évvel ezelőtt Magyarországon járt Michael Link, az ODIHR korábbi igazgatója és sok projektet meglátogatott. Akkoriban nagyon sok roma projekt valósult meg Magyarországon. Ezek azok a területek, amelyekkel továbbra is intenzíven foglalkozik az ODIHR. Nagyon szívesen ad kontaktot, ha valakit érdekel ez a téma. Sok projekt van az antiszemizmus területén, az Európa Tanáccsal együtt dolgoznak ezen a területen. **Marcin Walecki** elmondta, hogy sok publikációjuk is van, amelyek alapján egyértelműen látható, hogy a humán dimenzió szempontjából nagyon komoly szervezetet építenek. 40-50 fontos publikációt jelentetnek meg évente, valamint 15-16 választási megfigyelési munkát végeznek minden évben, továbbá jogi véleményt is nyilvánítanak bizonyos témákban, amivel megkeresik őket. Ezek a jogi vélemények mindenki számára elérhetőek online, de ezeket csak a releváns kormányok igényelhetik, NGO-k nem kérhetik ki az ODIHR véleményét egyes jogszabálytervezetekkel kapcsolatban. Nagyon sok útmutatót is adnak ki emberi jogi területen. Amennyiben van rá érdeklődés, felajánlotta jogi segítségüket a jelen egyik fontos témakörében, a civil törvény megvalósításában. Hisz abban, hogy a konstruktív párbeszédre mindig szükség van, és ehhez akarnak hozzájárulni az ODIHR részéről, valamint elősegíteni ezt a folyamatot a minisztériumok és a NGO-k között. **Marcin Walecki** összefoglalásában

hangsúlyozta, hogy az EBESZ egy politikai szervezet, politikai elkötelezettségeik vannak. A humán dimenziók kapcsán kiemelte, hogy komoly előrelépéseket tettek, az emberi jogok már sokkal komolyabb szerepet töltenek be, mint akár 25 évvel ezelőtt. Hisz abban, hogy az elmúlt időszakban sokkal tovább mentek, mint a jelenlegi nemzetközi politikai szintéren gondolná az ember. Az EBESZ egy nagyon jól működő szervezet, hisz a párbeszéd erejében, abban, hogy a kormányokkal szorosan együtt kell működni. Akár az NGO-k, akár a kormányok bármikor felveheti az EBESZ-szel a kapcsolatot, felhívhatják a figyelmüket bizonyos területekre, amihez rendelkezésre állnak a megfelelő mechanizmusaik. Kiváló szakértők vannak Magyarországon is. A balkáni területeken és Közép-Ázsiában is erősen jelen vannak, ahol magyar szakértők tudását vetik be, annak érdekében, hogy ezen a területen is előrelépéseket telessenek. A lengyel-magyar barátság jegyében elmondta, hogy nagyon értékeli a magyar tudást, a magyar szakértelmet, fontos, hogy a magyar legjobb gyakorlatokat máshol is megismertessék. Fontos emlékezni rá, hogy a jelenlévő szervezetek együttműködnek, az EBESZ igyekszik a partnereivel a tudását, az információkat megosztani, közös rendezvényeket szerveznek. A mai világban egyáltalán nincs arra lehetőség, hogy egy-egy szervezet külön-külön dolgozzon, együttműködnek mindenkivel, más nemzetközi szervezetekkel és az NGO-kkal is annak érdekében, hogy előrelépéseket tegyenek, különösen igaz volt ez az elmúlt két-három évben. A viszonyosság elvének megfelelően, ha a résztvevők úgy gondolják, hogy van egy olyan rendezvényük, ahol az EBESZ jelenléte fontos lenne, bár az erőforrásaik korlátozottak, de megteszik ezt a lépést, mert hisznek az együttműködés jelentőségében, az EBESZ szívesen részt vesz ezeken a rendezvényeken. Még nagyon sok kiadványuk van, amelyet az Emberi Jogi Munkacsoport Titkárságának rendelkezésére bocsát.

Kecsmár Krisztián megköszönte az informatív előadást. Hangsúlyozta, hogy az EBESZ fontos munkát végez az emberi jogok területén, amelyet nem szabad elválasztani a biztonsági kérdésektől. Sok rendezvényt szervez, amelyen minden véleménynek, így a kritikainak is hangot adhatnak a résztvevők. Megkérdezte, hogy milyen jogi mérce alapján nyilvánít véleményt az EBESZ.

Marcin Walecki elmondta, hogy alapvetően az EBESZ dokumentumaival kezdik a munkát, de sok más szervezet, így az ENSZ és az ET standardjait is alapul veszik. A jogi véleménynyilvánítás nem csak a keleti partnerség régiójában vagy az ázsiai régióban van, hanem akár Izlandon is. Jelenleg egy izlandi és egy svájci projekten dolgoznak. Spanyolországban a politikai pártok finanszírozásáról készítenek egy dokumentumot, valamint a lengyel Legfelsőbb Bíróság kérésére is készítenek egy dokumentumot. Ausztria, Málta is kért már véleményt. Az utóbbi 10 évben, több mint 300 állásfoglalást fogalmaztak meg a teljes EBESZ régióban. Ezek rendkívül színvonalas dokumentumok, a nemzeti joggal foglalkozó jogászok számára kötelező irodalom. Természetesen a Velencei Bizottság munkájára is támaszkodnak. A dokumentumokkal igyekeznek hozzájárulni a nemzetközi egyezményekbe illő jogszabálytervezetek megalkotásához. Magyarországgal kapcsolatban nem alkottak még állásfoglalást, de amennyiben a Munkacsoport érdeklődést mutat, akkor néhány fontos útmutatóról egy kis összefoglalót tudnának nyújtani. Nyitottak az ilyen típusú munkára, amennyiben a Minisztériumokat ez érdekli. Kreatív módon a már elkészült dokumentumokat is promotálnák.

Tallódi Zoltán megköszönte az előadást és a broszúrákat. Nagyon sok olyan téma van, amelyben az EBESZ intenzíven részt vesz. Akár a választási megfigyelés, akár az éves Humán Dimenzió Végrehajtási Találkozó. Megkérdezte, hogy hogyan tudják kiválasztani a legfontosabb témákat, hiszen annyiféle tevékenységük van, hogy valamiféle prioritizálás kell, hogy legyen. Most a gyűlöletbeszéd fontos prioritás.

Marcin Walecki megjegyezte, hogy ez egy érdekes kérdés, két órát is tudna róla beszélni. Reagálni kell a biztonsági, regionális krízisre. Ha például Ukrajnában van újabb fejlemény, akkor arra reagálni kell. A prioritásaik részben a biztonsági aggályokra vezethetők vissza. Akik ezen a területen dolgoznak, tudják, hogy nagyon nehéz időket élünk. Azok a témakörök, amelyek közvetlen hatással vannak a biztonságunkra mindenképpen előnyt élveznek, mert ezek közvetlen veszélyt jelentenek. A globális és a regionális politikát figyelve látható, hogy pl. Törökország aggodalomra ad okot, arra most jobban figyel az EBESZ. Az emberi jogi problémák Ukrajnában is jelentősek. Elmondta, hogy Magyarország vezető szerepet vállal a régióban ezeken a területeken. Az NGO-k természetes partnerek lehetnek a monitorozásban, a prevencióban és az emberi jogi problémák megelőzésében. Azok, akik azt gondolják, hogy az EBESZ a választási megfigyelési munkája eredményeképpen már minden problémát megoldott, azok nem látják jól a helyzetet. A munkát folyamatosan folytatni kell, még messze nem fejezték be. Hangsúlyozta, hogy a régióban nagyon nagy jelentősége van ennek a kérdésnek. Magyarország és Lengyelország a demokrácia és az emberi jogi területen nagyon elől jár, különösen az elmúlt egy-két évtizedben. Ez nem csak eredmény, de kötelezettségekkel is jár. Mert vannak olyan gyakorlatok, amelyek nem felelnek meg a nemzetközi standardoknak és azokat azonnal orvosolni kell. Vannak területek, amelyek aggodalomra adnak okot, amelyeket meg kell vitatni a partnerekkel. Például a gyors törvényalkotás eredményeképpen nem minden alakul úgy, ahogy azt elvárnák. Előfordul, hogy párbeszéd nélkül kerülnek elfogadásra a törvények, gyakorlatilag társadalmi vitára nem kerül sor. Ezek olyan témakörök, amelyekről beszélni kell. Az Európa Tanáccsal e tekintetben is együttműködik az EBESZ. A törvények minősége nagyon fontos kérdéskör, amellyel foglalkoznak. A demokratikus törvényhozás kapcsán a társadalmasítás nagyon fontos kérdéskör.

Kecsmár Krisztián megköszönte, hogy **Marcin Walecki** hangsúlyozta, hogy Magyarország figyelembe veszi a civil szervezetek véleményét. Megjegyezte, hogy hallja a kritikát is. Ez egy olyan téma, amelyet nem szabad elrejteni, ezért szívesen válaszol rá. Nem fogadja el azt, hogy nem volt nyilvános konzultáció, hiszen akik itt vannak, azok tudják, hogy nagyon sok kritikát tartalmazó megbeszélés volt. Van párbeszéd. A párbeszéd nem azt jelenti, hogy mindannyian egyetértünk mindenkivel. Talán nem ez az eredménye a dialógusnak és bizonyára nem is ez a célja a megbeszéléseknek. Szomorú lenne, ha mindannyian egyetértenénk mindenben. De ez egy olyan terület, amely nagyon fontos számunkra. Nagyon örül, hogy a magyar civil társadalom tagjai itt vannak, ezt a Munkacsoportot kifejezetten azért hozták létre, hogy mindenki nézőpontját összegyűjtsék és segítsék a civil társadalmi szervezetek munkáját. Büszkék arra, hogy ezt a gyakorlatban is megteszik. Amilyen gyakran csak lehet a civil szervezetek részvételével tesszük ezt. Ha valaki nem hajlandó részt venni ebben a Munkacsoportban, ami előfordulhat, akkor az az ő döntése. De a Kormány nyitott,

lehetőséget ad és mindig kész arra, hogy a véleményeket fogadja, akár a kritikus nézőpontokat is bárkitől. Magyarországon a civil szervezetek egy bizonyos szempontból virágznak. Nagyon sok, 60.000 civil szervezet van, és nemrégiben kerültek elfogadásra olyan törvénymódosítások, amelyek megkönnyítik civil szervezet létrehozását. Magyarországon ma már három nap alatt létre lehet hozni civil szervezetet. Ezen kívül a kormány részvétele a civil szervezetek pénzügyi támogatásában is növekedett. Gratulált az EBESZ nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos munkájához.

Marcin Walecki hangsúlyozta, nagy örömmel látja, hogy nagyon sok NGO foglalkozik ezzel Magyarországon. Szeretne látni több aktív részvételt a közéletben. Bátorította a Munkacsoportot, hogy segítsenek az NGO-k vezetőinek a politikai pártokkal összefogva, hogy a politikai életben a nemek közötti egyenlőség megvalósuljon. Ez nem csak Magyarországon probléma, a régióban nagyon sok országban látható. Stagnálás tapasztalható ezen a területen. Sok fejlődés történt az elmúlt húsz évben, de ez a terület messze van a fejlődés trendjétől. Nem priorizáljuk ezt a témát. Ha nem kezeljük prioritásként, akkor valószínűleg még húsz év múlva is probléma lesz, és ezt senki sem fogadná el. Ez egy olyan téma, amit hangsúlyossá kell tenni a jövőben.

Gordana Berjan megköszönte a meghívást, és az ET Budapesti Európai Ifjúsági Központ bevonását. Elmondta, hogy frissen nevezték ki a Központ igazgatójává, ezért ez egy felfedező út számára. Elmondta, hogy előadásában áttekintést ad az Európa Tanácsról, valamint a civil szervezetek együttműködési lehetőségeiről az ET testületeivel és az általános munkába való bekapcsolódásról. Az ifjúsági szektor vezetőjeként a fő munkaterülete az ifjúsági civil szervezetekkel való együttműködés. Az ET a legrégebbi európai szervezet, 1949-ben hozták létre, páneurópai szervezet, 47 tagállama van, a központja Strasbourgban van. Az ET különösen koncentrálna az emberi jogokra, a demokrácia és a jogállamiság védelmére. Ezek az alapvető értékek és alapelvek a szervezet működésében. A sokszínű társadalmak építésében nagy szerepet játszanak az NGO-k, ez alapvető fontosságú kiindulási pont az ET számára. Ez tükröződik a különböző testületekben és struktúrákban, és a témákban is. A prioritizálással kapcsolatban elmondta, hogy vannak olyan fontos témák, amelyeket fontos elővenni, hiszen ezek sürgetőek. Például az interkulturális dialógus. A fiatalokkal dolgozik együtt a diszkrimináció elleni harcban, az újságírók védelmében, a terrorizmus elleni, a gyűlöletbeszéd elleni küzdelemben, az aktív állampolgári részvételen.

A Miniszteri Bizottság védi az alapvető értékeket, tagjai a külügyminiszterek, ők döntenek el a prioritásokat és az ET költségvetését is. A Miniszteri Bizottság tagja a magyar külügyminiszter is. Ezen kívül Magyarországnak van az ET mellett működő állandó képviselője Strasbourgban. Vannak különböző munkacsoportok és riportőr csoportok, amelyek különböző témákban jelentenek, például a fiatalok oktatásáról, sportolási lehetőségeiről, stb. A Miniszteri Bizottság és a Parlamenti Közgyűlés (a továbbiakban: PKGY) a szervezet két fő alappillére. A PKGY teszi a javaslatokat, ők a motorja a legfontosabb témák felvetésének és megtárgyalásának. A PKGY a 47 tagállam nemzeti parlamentjeinek képviselőiből áll, Magyarországnak 7 képviselőből álló delegációja van. A parlamenti képviselők gyakran a jelentések előkészítésében is részt vesznek, olyan fontos témákban, amelyek az emberi jogokhoz, demokráciához, jogállamisághoz kapcsolódnak.

Amikor ezeket a jelentéseket létrehozzák, gyakran civil szervezetekkel is konzultálnak. Ez év májusában Magyarországra látogatott az ET PKGY Migrációs Bizottságának riportőre, portugál parlamenti képviselő. Jelentést készített a migrációról, a migránsok jogairól. Szerette volna látni az itteni helyzetet, és ezért budapesti központ segített neki felvenni a kapcsolatot civil szervezetekkel, hogy meghallgassa az ő véleményüket is. Ez az egyik módja, hogy a civil szervezetek csatlakozzanak nemzeti szinten, itt Magyarországon az ET munkájához. A helyi és regionális demokrácia hangja a Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa. Tehát valóban a legalsóbb szintektől fel tudják vetni a témákat. A 7 magyarországi képviselő között van Szeged, Pécs, Kecskemét polgármestere, akik helyi és regionális szinten dolgoznak az ET kötelékében, hogy az emberi jogokat segítsék. Helyi projekteket is megvalósítanak a régióval együttműködésben vagy nemzetközi együttműködésben. És nagyon gyakran itt is van civil szervezeti bevonódás. Az ET próbálja a fiatalokat is bevonni a munkába. Minden ülésre és szekcióülésre meghívják ifjúsági delegáltakat is, hogy előadják a fiatalokra vonatkozó problémafelvetéseiket. Minden évben van ifjúsági képviselőknek felhívás, nem kell civil szervezet tagjának lenni, csak valaki, aki érdeklődik a helyi demokrácia iránt. Megpróbálnak minden országból legalább egy képviselőt kiválasztani az ifjúsági területről. Fontos, hogy a fiatalok tudják, hogy aktívan részt vehetnek az ET munkájában.

Az ET munkájának alapja, az Emberi Jogok Európai Egyezménye garantálja a jogokat, tiltja a rabszolgaságot, a halálbüntetést és a kínzást. Az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) az ET igazságügyi szerve, amely monitorozza az Egyezmény megvalósítását. 1959-ben került létrehozásra, a központja Strasbourgban van. Minden tagállam delegálhat egy bírót az EJEB-be. 2016-ban kb. 5.500 kérelem érkezett Magyarországról. A Bíróságra egyének is tudnak kérelmet benyújtani, hogyha úgy gondolják, hogy az állam a jogaikat megsértette. 2016-ban 41 döntést hozott a Bíróság, ebből 40 esetben úgy talált, hogy jogsértés történt. Ezek a bírósági határozatok véglegesek és az országokat kötelezik arra, hogy a közigazgatási gyakorlatot, valamint a jogalkotást, a törvényt is megváltoztassák az érintett területeken. Az ET emberi jogi rendszerének fontos része még az Emberi Jogi Bizottság, amely egy független emberi jogi szervezet, az oktatásban jelentős szerepe van, és az emberi jogok tiszteletét, védelmét célozza meg. Tematikus jelentéseket adnak ki, bizonyos ország látogatások után. Ezek ország specifikus jelentések. Az ország látogatások során mindig találkoznak több civil szervezet képviselőivel. Ez is jó alkalom a civil szervezetek számára, hogy az országban lévő fejleményeket megvitassák bizonyos témákban. Az Emberi Jogi Bizottság adott ki állásfoglalásokat is Magyarországról, ahol kifejtette véleményét a külföldről finanszírozott NGO-k vonatkozásában is, vagy a menedékkérők automatikus őrizetbe vételének tárgyában, és a roma kilakoltatásokkal kapcsolatban is. A civil szervezetek konzultációjára szüksége van az ET-nek a munkájához. Az ET Nemzetközi Nem-kormányzati Szervezetek Konferenciája, az INGO Konferencia platform az európai NGO-k számára, akik részt akarnak venni az ET munkájában az emberi jogi vonatkozásban. Az INGO Konferenciának kb. 300 tagja van részvételi státuszban, akik különböző találkozók, megbeszélések, fórumok, ahol a nézőpontjaikat megoszthatják bizonyos témákban. Az INGO Konferencia a civil részvételre, a párbeszédre koncentrál és az NGO törvények fejlesztésére. A civil szervezetek nagyon gyakran visszatükrözik a fő prioritásokat is. Az INGO Konferencia tavaly Budapestre látogatott egy kis delegációval. Felmérték a nemzeti NGO-kkal való kapcsolatot és a civil társadalom

részvételét a politikai döntéshozásban. Találkoztak Völner Pál államtitkár úrral és készült jelentés, valamint a magyar hatóságok válaszoltak is a jelentésre. Hasznos volt ez a látogatás, hiszen átfogó képet kaptak a magyarországi helyzetről.

Gordana Berjan elmondta, hogy a Miniszteri Bizottság nemrégiben elfogadott sok tematikus stratégiát, akciótervet és útmutatót. Például a fogyatékkal élők, a gyermekjogi, a nemek közötti egyenlőség, az internet irányítás, a migráns gyermekek és menekültek jogai, a romák jogainak tiszteletben tartása, a befogadó társadalom, az erőszakos szélsőségek elleni harc témákban. Amikor ezeket a stratégiákat megalkotják, akkor is konzultálnak civil szervezetekkel, tehát ők nagyon fontos részét képezik a stratégiák és akciótervek kidolgozásának. Segíteniük kell azonban a megvalósításban is, az utánkövetésben is. Az egyezmények közül aranystandard jelenleg, és kapcsolódik Magyarországhoz, a nők elleni és a családon belüli erőszak elleni harcról szóló egyezmény, melyet egyre többen ratifikálnak. Magyarország aláírta, de nem ratifikálta. A civil szervezetek tudnának segíteni abban, hogy elősegítsék ennek az egyezménynek a ratifikálását, az nagy segítség lenne az ET-nek, hiszen ez az egyik legfontosabb egyezmény, amelyet jelenleg szeretne ratifikáltatni. Valamint a gyermekek szexuális kizsákmányolás és szexuális zaklatás elleni védelméről szóló Egyezmény, amely a gyermekjogi védelem szempontjából nagyon fontos. Sok tevékenység van az ET-n belül, ahol a gyermekek jogaira koncentrálnak, különböző minisztériumokkal, a KKM-mel valamint az EMMI-vel is kapcsolatban állnak e téma kapcsán. A Lanzarote-bizottság vizsgálta, hogy a kísérő nélküli kiskorúakat hogyan védik meg a szexuális kizsákmányolástól és az erőszaktól. Ezek azok a témák, amelyeket prioritásként kezel az ET jelenleg.

Fontos a politikai döntéshozásban való civil részvétel is. A Miniszteri Bizottság nemrégiben fogadott el egy dokumentumot, amelyet az INGO Konferenciával együtt készítettek elő és ez a civil részvétel szükséges feltételeit vázolja fel és útmutatót ad az állami hatóságoknak, hogy hogyan tudják segíteni a civil részvételt. Itt is fontos szerepük van a civil szervezeteknek az utánkövetésben, hiszen ez egy jogi eszköz, ami nem kötelező, de mégis alapot nyújt a részvételre, abból a szempontból, hogy hogyan tudnak a civilek együttműködni az állami szervezetekkel.

Gordana Berjan megemlítette az ifjúsági szektort, amelynek három fő területe van. A demokratikus, állampolgársági részvétel, és különösen annak innovatív formái támogatásának területe. A jogokhoz való hozzáférés biztosítása a fiatalok számára és a fiatalok gazdaságának elősegítése, valamint hogyan tudnak olyan befogadó társadalmakat létrehozni, ahol a békés együttélést megvalósíthatjuk. A gyűlöletbeszéd elleni mozgalom a fiatal ifjúsági szektorból érkezett, ifjúsági mozgalom, és most már az egész szervezet prioritásává vált. Már nemcsak ifjúsági kampány, hanem integrálják az ET átfogó munkájában. Sikeresen dolgoztak 3-4 éve nemzeti kampányokon, Magyarországon is. Az egyik fő munkaterület az emberi jogi oktatási program. A Budapesti Központ a program létrehozásában már 15 éve részt vesz. A Compass című Emberi Jogi Útmutató, amely a fiatalok emberi jogi képzéséhez nyújt segítséget, nagyon sok civil szervezet használja, amelyben szintén részt vett a magyar szervezet a kidolgozásában. A Composito, azaz iránytű című dokumentum kisebb gyermekek számára készült. Az ifjúsági szektorban a civil szervezetek nagyon sok hasznos információt és anyagot kaphatnak. Érdekes kérdés, hogy az NGO-k hogyan tudnak részt venni az ET munkájában. A fiatal és ifjúsági szekciót az egyes tagországok képviselői irányítják és a civil társadalom is

részt vesz ebben a munkában. Közös management rendszerük van, amelyben 30 szervezetet képviselő fiatalok vannak jelen. Nagyon sok NGO jelen van és lehetőségük van arra, hogy a véleményüket kifejtsék bizonyos témakörökben. Akár állásfoglalást tehetnek az ifjúsággal kapcsolatos kérdéskörökben. Ez egy nagyon különleges munkamódszer, nem gyakran fordul elő, hogy a fiatalokkal foglalkozó szervezetek a kormányzattal együtt dolgozva azonos súllyal szerepelhetnek egy ilyen fórumon. A fiatalok tanácsadói szervezetét két évente változtatják, és jelöltek keresnek, akik személyére civil szervezetek is tehetnek javaslatot. Jelenleg is van egy magyar fiatal, aki már két éve dolgozik, fogyatékkal élő fiatal szervezeteket képvisel. Az Európai Ifjúsági Alap 1972 óta működik, évi 3,7 millió euróval támogatja az NGO-k tevékenységét. A helyi regionális vagy nemzetközi NGO-k áprilisban, illetve októberben pályázhatnak strukturális pilot vagy nemzetközi tevékenységek támogatására. A kezdetek óta több mint 300.000 fiatal vett részt valamilyen tevékenységben. Ez is egy lehetőség arra, hogy a fiatalokkal együttműködő szervezetek jobban bevonódjanak az ET munkájába. Az Európai Ifjúsági Központnak van egy strasbourgi központja is, melyet az 1970-es években alapítottak. 1995-ben a kommunizmus bukása után került a Központ Budapestre, mert hittek abban, hogy sokkal jobban el tudják érni a fiatalokat ez által. Három-négy ország versenyzett ezért a lehetőségért, a Magyar Kormány ajánlotta a legjobb körülményeket és nagyon komoly támogatást kapott mindig. Ez egy helyi pedagógiai intézmény, egy olyan struktúra, amely állandó képviselőt jelent a strasbourgi központon túl. Képzéseket szerveznek fiataloknak, ezt Strasbourgban is végzik. **Gordana Berjan** felajánlotta helyszín biztosítását saját képzések, rendezvények megszervezéséhez, vagy akár az ET-vel együtt is. Itt dolgozik az Európai Ifjúsági Tanács is. Minden évben megtartják az Emberi Jogi Napok című rendezvényt, jellemzően decemberben. Idén december 8-9-én kerül rá sor. Meghívta a Munkacsoport tagjait a rendezvényre. A Munkacsoport figyelmébe ajánlotta az ET, illetve az Ifjúsági Központ honlapját.

Völner Pál megköszönte az előadást, az ET részletes bemutatását. Véleménye szerint a legkiemeltebb terület az ifjúsággal való foglalkozás. Kiemelte, hogy az ET túlnyúlik az Európai Unió határain, megpróbál közös értékrend alapján egy egész térséget mozgatni, felzárkóztatni azokat, akik még nem tartanak a fejlettségnek azon a szintjén, és mindig jó példát tudnak mutatni. Magyarországnak természetesen vannak vitái az alapjogi kérdésekben akár az EJEK előtt.

Pokol Attila a KKM Biztonságpolitikai és Non-proliférációs Főosztályának képviselőjében kérte, hogy az INGO Konferencia munkájába való kapcsolódás kritériumairól adjon bővebb tájékoztatást.

Gordana Berjan elmondta, hogy az összes kritériumot nem tudja. Kritérium például valamilyen európai kontextus, tehát, hogy valamilyen NGO hálózatban kell, hogy részt vegyenek. Írásban később megadja a választ.

Zupkó Gábor megköszönte a meghívást és köszöntötte a Munkacsoport tagjait. Hangsúlyozta, az Európai Unió több mint nemzetközi szervezet és kevesebb, mint szövetségi állam. Valami a kettő között. Ez egy érték- és érdekközösség. Abban is különbözik a többi nemzetközi szervezettől, hogy mi mindannyian a részesei vagyunk, európai polgárok

vagyunk, európai útlevelel, európai rendszámmal, európai jogokkal. Az Európai Unió elég komplikált intézményrendszerrel rendelkezik. Komplikált azért, mert 28 tagállam különböző érdekeit kell összehangolni. De ez egy demokratikus intézményrendszer, demokratikus folyamatokkal. És demokratikus folyamatok nincsenek civil szervezetek nélkül. Hiába vannak demokratikusan megválasztott képviselőink, ők az általános társadalmi érdeket képviselik, a civil szervezetek pedig egy-egy csoportnak a specifikus érdekeit tudják hatékonyan megjeleníteni. E nélkül arra a területre nem lehet megfelelően, hatékonyan jogszabályt alkotni, szakpolitikát alkotni, tehát a civil szervezetek szerepe rendkívül fontos nemcsak a magyar társadalomban, hanem az európai társadalomban is. A tagállamok kormányainak tagjai mindannyian az európai intézményrendszer részesei, hiszen az Európai Unió Tanácsában működő tanácsokban a miniszterek döntéseket hoznak. Tehát megjelennek a tagállamok demokratikusan választott kormányai is az európai döntéshozatalban. Ők is brüsszeli döntéshozók. A nemzeti parlamentek is részesei az európai döntéshozatalnak, hiszen rendszeres konzultációk folynak, az Európai Bizottság tagjai is megjelennek a nemzeti parlament szaktanácsadói előtt, sőt véleményüket is kifejezhetik a nemzeti parlamentek. És természetesen vannak az általunk megválasztott európai parlamenti képviselők, akik a demokratikus legitimitációját erősítik ennek az európai intézményrendszernek. A Gazdasági és Szociális Bizottság például egyik szerepe nemcsak az, hogy a munkaadókat és munkavállalókat, de a civil szervezetek is kell, hogy képviselje. Van is olyan munkacsoportja, amelynek az a dolga, hogy a civil szervezetek érdekeit megjelenítse. A Régiók Bizottságában a polgármesterek, közgyűlési elnökök szintén a demokratikus legitimitációval rendelkeznek. Az Európai Unió intézményrendszere nagyon erős legitimitációval rendelkezik, több ponton is érintkezik a választópolgárokkal, több ponton is érintkezik és konzultál a civil szervezetekkel. Ez a bonyolultnak tűnő szervezet hoz mindannyiunk számára fontos szabályokat. Ebbe a szabályalkotásba több ponton is be lehet kapcsolódni polgároknak is, civil szervezeteknek is véleményalkotással. A civil szervezetek érdekképviseleti lehetőségeivel kapcsolatosan elmondta, hogy az Európai Bizottság a jogalkotási javaslatok és módosító jogszabályok létrehozása során nagy súlyt fektet arra, hogy a civil szervezeteket ebbe bevonja. A Juncker elnök által megfogalmazott fontos prioritás a demokratikus változás, hogy még demokratikusabban, még nyitottabban működjön ez az intézményrendszer. Ebben az európai szintű civil kezdeményezés az egyik, amelyik nagyon fontos kezdeményezés volt, a minőségi jogalkotási program és a jogalkotás minőségének tovább javítására vonatkozó program is. A civil szervezetek közvetlenül és közvetetten is kifejezhetik a véleményüket az európai jogalkotási kezdeményezésekről. Nyilvános konzultációkon, az ún. REFIT-platformon keresztül vagy az Európai Bizottság honlapján is. Közvetlen véleménynyilvánítási lehetőségek már az Európai Bizottság weboldalán is vannak különböző kezdeményezésekről. Nyilvános konzultációkat tartanak a lehetséges hatásokról, a bizottsági javaslatokat nyilvánosságra hozzák, a közzétett kezdeményezéseket lehet véleményezni. Nyilvánosságra hozzák az értékeléseket és hatásvizsgálatokat, célravezetőségi vizsgálatokat is, amelyekről szintén véleményt lehet nyilvánítani. Mindegyiknek megvan a megfelelő konzultációs időszaka. Konzultációt tartanak a végrehajtási és felhatalmazáson alapuló jogi aktusokról is. Mindegyikről várják a civil szervezetek véleményét. Elmondta, hogy a magyar civil szervezetek, az őket érintő kérdésekben ellátogatnak a Képviselőre, elmondják a véleményüket, amelyeket a Képviselő továbbít. Részt vesznek különböző szaktanácsadói

üléseken a nemzeti parlamentben, ott is meghallgatják az álláspontokat és közvetítik a döntéshozatali folyamatba. A nyilvános konzultációk, a kezdeményezés a jogszabályi javaslatok szövegébe, a hatásvizsgálatokkal kapcsolatban, akár a weboldalon keresztül, vagy a Képviselőtestület által szervezett konzultációkon keresztül is be lehet kapcsolódni, illetve közvetlenül is meg lehet keresni a Képviselőtestületet. Természetesen a 21 magyar EP képviselőnek munkaköri leírás szerinti feladata is, hogy a civil társadalommal tartsa a kapcsolatot és megjelenítse a véleményeket, érdekeket a döntéshozatali folyamatban. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság statútum szerinti feladata is, hogy a civil szervezetek érdekét megjelenítse. Ennek a Bizottságnak 12 magyar tagja van, a civil szervezetek képviselőjével foglalkozó tagok a hármaskörben Baráth Etele, Joó Kinga és Cser Ágnes. Nagyon sok civil szervezetnek van európai ernyőszervezete. Ezeknek az ernyőszervezeteknek van egy szociális platformja, amelyik az Európai Bizottság évente kétszer összehív és áttekinti a jogalkotási folyamatot. Ebben a magyar civil szervezetek az európai ernyőszervezetükön keresztül tudnak részt venni. Nemcsak a különböző jogszabály alkotási és előkészítési folyamatokba vonja be az Európai Bizottság a civil szervezeteket, hanem támogatja is a működésüket. Például az Európa a polgárokért program, amely testvérvárosi találkozókat, városok hálózatait, civil pályázatokat támogat. Az EMMI keretei között működő Tempus Közalapítvány menedzseli ezt a programot Magyarországon. A Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap a közös migrációs politika végrehajtásához kapcsolódó projektekre tud támogatást adni, a BM keretei között működik. Nonprofit szervezetek európai uniós pályázati lehetőségei között van a Kreatív Európa program, melynek média és kultúra alprogramja is van. Kulturális együttműködési projekteket, európai kulturális platformokat, hálózatokat finanszíroz. A Kreatív Európa Iroda filmgyártással és forgalmazással kapcsolatos, a Nemzeti Filmipar Fejlesztéséért Felelős Kormánybiztos felügyelete alatt működik. Az EU foglalkoztatás és társadalmi innovációs programjának is van civil szervezeteket támogató programja, ez a NGM keretei között működik Magyarországon. Nonprofit szervezeteket támogat az Európai Önkéntes Humanitárius Segítségnyújtási Hadtest is. A civil szervezetek szerepe a programban az uniós segítségnyújtási önkéntesek kiválasztásában, illetve olyan projektek támogatásában van, amelyek célja fogadó szervezetek harmadik országbeli segítségnyújtása. Ez közvetlen uniós finanszírozású program. A LIFE program a természet megővését célozza, és civil szervezetek kaphatnak tőle támogatást. A jogok egyenlőség és polgárság programot szintén közvetlenül menedzseli az Európai Bizottság. A polgárokat az uniós jog értelmében megillető jogok, szabadság védelmét elősegítő projektek finanszírozásában segít civil szervezeteknek. A Jogérvényesülés Európában program igazságügyi együttműködések, jogi képzések, a jog érvényesítéséhez való hatékonyabb hozzáférés uniós szinten a célja. Európai Bizottság által közvetlenül menedzselte program. Nagyon sok egyéb olyan program van, ami korlátozott mértékben, bizonyos tevékenységekben az alábbi programok keretében is igényelhető támogatás civil szervezetek által, például az Erasmus program, HÖF program, a Horizon 2020 program. A civil.info.hu és nonprofit.hu összefoglalják ezeket a pályázati lehetőségeket. Az Európai Unió Tájékoztató Szolgálat az Európai Bizottság Képviselőtestületének keretei között működik. Az Európai Unió működése, tevékenysége mindannyiunk életét befolyásolja. A civil szervezetek saját területén is lehetnek olyan kezdeményezések, amelyben a véleményüket el szeretnék mondani. Felajánlotta, hogy megkereséseik esetén meg fogja találni a megfelelő csatornát ahhoz, hogy a

véleményük eljusson a döntés előkészítőkhöz. Amennyiben támogatásra van szükségük olyan tevékenységhez, amely Európai Unió forrásokból támogatást nyerhet, az Európai Unió Tájékoztató Szolgálat ebben tanácsot ad. A többi nemzetközi szervezet által szervezett programokra is van rálátásuk, így ezekben is tudnak tanácsot adni. Felajánlotta a saját segítségét is, különösen olyan szakpolitikai kezdeményezések kapcsán, amely európai szinten előkészítés alatt van, és azzal kapcsolatban szeretnék a véleményüket hallatni, ahhoz értő szakértő kollégákkal való találkozók szervezésében. Felajánlotta, hogy más kérdésben is szívesen elmondja az Európai Bizottság álláspontját, ha igény van rá.

Völner Pál megköszönte a részletes ismertetést.

Zupkó Gábor megkérdezte, hogy van-e a jelenlévők között olyan szervezet, aki kap bármilyen uniós támogatást.

A résztvevők jelezték, hogy van.

Dombos Tamás a Háttér Társaság képviselőjében megjegyezte, hogy kapnak EU-s támogatást, emiatt külföldről támogatott szervezetnek minősülnek. Az Európai Bizottságtól kapott források, hogyha nem a magyar kormányon keresztül érkeznek, akkor beletartoznak ebbe a kategóriába.

Völner Pál jelezte, hogy ez az eset is igazolni fogja, hogy hátrányok nem származnak az uniós támogatások miatt.

Farkas Márta a Magyarországi Németek Pécsi-Baranyai Nemzetiségi Köre képviselőjében megkérdezte, hogy az őshonos történelmi kisebbségeket és a hazai nemzetiségeket az EU figyelembe veszi-e valamilyen csoportban, nem csak migránsokként. A hazai nemzetiségeket, illetve a határon túliakat migránsoknak tekinti, illetve így volt ez pár éve. Ebben történt-e változás?

Völner Pál felvetette, hogy a témát egy következő ülés alkalmával napirendre lehetne venni, amelyre meghívna a követség képviselőjét.

Zupkó Gábor megjegyezte, hogy ez a rövid kérdés egy hosszú beszélgetést eredményezne. Nem ért egyet a kérdésben foglalt állítással, de szívesen beszélgetne a témáról.

Dombos Tamás javasolta, hogy az Emberi Jogi Kerekasztal segítse a nemzetközi szervezetek folyamatait a jövőben is, olyan értelemben, hogy az aktuális lehetőségekről, adott esetben folyamatban lévő jelentéstételi eljárásról stb. folyamatosan frissített, részletesebb információk akár a honlapon, akár e-mailben elérhetőek lennének. Ez nagyon megkönnyítené a civil szervezetek munkáját. Ez egy jó funkciója lehetne a Kerekasztalnak, illetve a Munkacsoportnak.

Völner Pál elmondta, hogy a CRPD jelentés kapcsán egyeztetés zajlik a Fogyatékosokkal Élők Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoportban jelenleg. Megjegyezte, hogy konkrét témát vagy konkrét pályázati lehetőséget napirendre lehet venni.

Dombos Tamás elmondta, hogy egy áttekintő táblázatra gondolt, amely összefoglalná, hogy Magyarország mikor fog sorra kerülni a különböző treaty bodyk vagy a UPR esetében, ezekhez milyen határidők kapcsolódnak.

Völner Pál a kérdésre reagálva elmondta, hogy felveszik a kapcsolatot ez ügyben a KKM-mel. Megkérdezte az előadókat, hogy igényt tartanak-e az ülés jegyzőkönyvére angol nyelven.

Az **előadók** jelezték, hogy nem igénylik a jegyzőkönyv angolra történő lefordítását.

Marcin Walecki hangsúlyozta a kétoldalú kommunikáció hasznosságát, még egyszer megköszönte a meghívást. Elmondta, hogy készek a Munkacsoport munkáját a jövőben is támogatni szakértelemmel, publikációkkal. Javasolta, hogy a publikációkat, az összes emberi jogi jelentést egy adott intézmény könyvtárába gyűjtsék, így a közzétett dokumentumokat megoszthatnák.

Zupkó Gábor megjegyezte, hogy ha európai szinten szeretne valaki a jogszabály előkészítésbe bekapcsolódni, akkor a weboldalon a 4-12 hetes konzultációs időszakok, az éppen folyó jogszabály előkészítésről rendelkezésre áll. Ott is be lehet kapcsolódni.

Völner Pál megköszönte az előadóknak, hogy elfogadták a meghívást és az információkat. Megjegyezte, hogy fontosak az ilyen találkozók, hogy arca is legyen az intézményeknek, ne csak a honlapokat böngésszük. Minden résztvevőnek megköszönte a konstruktív részvételt. További hozzászólás hiányában lezárta az ülést.

Hangfelvétel alapján készítette: Józsa Teodóra szakreferens

Látta: Szabó-Princz Viktória titkárságvezető

Jóváhagyta: Dr. Völner Pál parlamenti államtitkár

Kecsmár Krisztián európai uniós és nemzetközi igazságügyi együttműködésért
felelős államtitkár